

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. V.**, zast. Mgr. Martou Ptáčkovou, advokátkou, se sídlem Výstavní 16a, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 11. 2008, č. j. 22 Cad 152/2008 – 73,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 9. 2006, č. "X, byla zamítnuta žádost žalobce o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 43 zákona č. 155/1995 Sb. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Třebíči ze dne 17. 8. 2006 není žalobce částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 15 %.

V podané žalobě poukazoval žalobce na to, že v roce 2001 byla zamítnuta jeho žádost o prodloužení výplaty nemocenských dávek, přesto však nebylo zahájeno řízení podle § 94 zákona o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity. Žádal, aby mu byl vysvětlen důvod, proč toto řízení nebylo zahájeno, když stav, v jehož důsledku není dosud ani částečně zabezpečen, stále trvá. Dále uvedl, že k jednání dne 17. 8. 2006 zaslal posudkovému lékaři jím žádané lékařské nálezy, ale RTG snímky krční páteře lékař odmítl s tím, že není ortoped, a ortopedický nález a popis sono ze dne 13. 6. 2006 nebyl hodnocen a není uveden ani v posudku okresní správy sociálního zabezpečení (dále též jen OSSZ). Rovněž onemocnění krční páteře nebylo posudkovým lékařem hodnoceno snížením schopnosti soustavné výdělečné činnosti.

Žalobce dále nesouhlasil s podřazením rozhodujícího zdravotního postižení pod kapitolu XV, oddíl D, položka 1a, přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., neboť zvolená položka popisuje jen lehké formy postižení. Podle jeho názoru by přicházela v úvahu položka 1 písm. c) téhož oddílu a kapitoly, která zohledňuje formy onemocnění více kloubů nebo struktur. Dovolával se dále toho, aby vzhledem k jeho dosavadnímu zaměstnání potrubáře, byl pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti zvýšen podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky o dalších 10 %.

Žalobce dále uvedl, že další příčinou poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je hypertenzní onemocnění II. stupně s prokázanými následnými změnami na očním pozadí. Toto onemocnění se samostatně hodnotí podle kapitoly IX, oddíl A, položky 6. Podle názoru žalobce zjištěná intenzita tohoto onemocnění odpovídá stavu uvedenému pod písmenem b) položky č. 6 s procentním rozpětím míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 15 – 25 %. Poukazoval na to, že už i toto samotné postižení je podle kapitoly IX, oddílu A, položky 6, písm. b) hodnoceno vyšším procentním rozpětím, než to, které určil za rozhodující posudkový lékař. Žádal, aby z důvodu hypertenze, jako další příčiny poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, byla horní hranice i v tomto případě zvýšena o dalších 10 %.

Žalobce dále poukazoval na to, že na hypertenzi se léčí nejméně 15 let, přesto však je ve zdravotní anamnéze uvedeno, že pro toto onemocnění se začal léčit od roku 2005. Z tohoto důvodu nabyl podezření, že posudkový lékař usiluje o to, aby ho v řízení o částečný invalidní důchod poškodil. Navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil.

Krajský soud v Brně po provedeném jednání rozsudkem ze dne 8. 2. 2007, č. j. 22 Cad 213/2006 – 23, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 8. 2008, č. j. 6 Ads 70/2007 – 52, zrušil výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Brně, ze dne 18. 1. 2007, nepovažuje za úplný a přesvědčivý s tím, že tento posudek bude třeba v dalším řízení doplnit. Zavázal proto krajský soud k tomu, aby vyžádal od posudkové komise MPSV doplňující posudek. V doplňujícím posudku se měla posudková komise vyjádřit konkrétně k tomu, zda lze či nikoliv se zřetelem k rozsahu a intenzitě rozhodujících zdravotních postižení, tato podřadit pod položku 1c, oddílu D, kapitoly XV., přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., a v případě negativního závěru vysvětlit, z jakých důvodů nelze v této námitce stěžovateli vyhovět, případně vysvětlit i to, proč stěžovatelovo zdravotní postižení nelze podřadit pod zdravotní postižení uvedená v kapitole XV., oddílu F, položka č. 2 a 4. Setrvá-li posudková komise na svých dosavadních závěrech, bude třeba, aby se vyjádřila k další námitce stěžovatele, a to k rozsahu a intenzitě zjištěného zdravotního postižení hypertenzí II. stupně a jejího posudkového hodnocení ve smyslu kritérií obsažených v kapitole IX., oddílu A, položky 6.

Krajský soud v Brně po provedeném jednání rozsudkem ze dne 27. 11. 2008, č. j. 22 Cad 152/2008 – 73, žalobu zamítl, dále rozhodl tak, že žádnému z účastníků řízení se nepřiznává náhrada nákladů řízení a určil odměnu zástupci žalobce JUDr. M. N.. V odůvodnění rozsudku vycházel krajský soud z doplňujícího posudku posudkové komise MPSV v Brně ze dne 6. 11. 2008 vypracovaného podle pokynu Nejvyššího správního soudu. Soud po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Konstatoval, že posudková komise se obsírně vyjádřila k dané problematice vztahující se ke zdravotním

obtížím a hodnocení zdravotního stavu posuzovaného v rozsahu a způsobem odpovídajícím odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu. Posudková komise setrvala v plném rozsahu na původním posudkovém závěru o tom, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV., oddílu D, položky 1a, 15 %. Se zřetelem na dosaženou kvalifikaci byla procentní sazba zvýšena podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. o 10 % na celkových 25 %. Soud současně konstatoval, že žalobce považoval i doplňující posudek posudkové komise za nepřesvědčivý, neboť nebylo přihlédnuto k dalším provedeným vyšetřením, a to k CT vyšetření krční páteře ze dne 17. 7. 2006 a vyšetření elektromagnetickou rezonancí ze dne 18. 12. 2006. S uvedenou argumentací se krajský soud neztotožnil a v odůvodnění rozsudku uvedl podrobně z jakých důvodů. Dospěl poté k závěru, že posudkové závěry učiněné v doplňujícím posudku jsou zcela přesvědčivé, a proto provedení dalších důkazů navrhaných žalobcem při jednání dne 27. 11. 2008, považoval za nadbytečné.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalobce (dále též jen stěžovatel). Nesouhlasil především s podřazením svého zdravotního postižení pod položku 1a, oddílu D, kapitoly XV., přílohy č. 2 k vyhlášce 284/1995 Sb. Zdůrazňoval, že položka 1 obsahuje čtyři stupně postižení rozlišené písmeny a), b), c) a d), a dovozoval, že jedná-li se u něho o omezení středního stupně v rozmezí blíže ke stupni lehkému a to u obou ramenních kloubů, je zřejmé, že příslušnou položkou je položka písmene b) s procentním hodnocením míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozmezí 25 – 35 %.

Stěžovatel dále nesouhlasil s tím, jak bylo posudkovou komisí diagnostikováno zdravotní postižení páteře, zejména namítal, že byla ignorována pokročilá osteochondróza, která byla zjištěna při CT vyšetření, na které byl odeslán MUDr. O. dne 17. 7. 2006. Poukazoval na to, že při jednání navrhl, aby posouzení zdravotního postižení páteře bylo provedeno nezávislými lékaři z oboru ortopedie a neurologie, neboť podle jeho názoru je prakticky vyloučeno, aby posudková komise, která jednou hodnotila onemocnění podle určité položky (nebo je nehodnotila vůbec), změnila posudkové hodnocení, neboť tím by se sama usvědčila z případného trestného činu podle § 175b trestního zákona.

Namítal dále, že i když hypertenzní nemoc nebyla hodnocena jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, měla se posudková komise vyjádřit k jejímu podřazení podle kapitoly IX., oddílu A, položky 6. Nesouhlasil se závěrem posudkové komise, že orgánové změny nebyly prokázány, a poukazoval na to, že byla zjištěna dlouhodobá angiopatie sítnice.

Stěžovatel nesouhlasil se závěrem soudu, že komise výstižným způsobem odůvodnila, proč se zřetelem k rozsahu a intenzitě rozhodujících zdravotních postižení nebylo provedeno jiné zařazení podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Vyjádřil naopak přesvědčení, že podle intenzity zdravotních postižení, která byla zjištěna objektivními vyšetřovacími metodami, nelze podřadit tato postižení na úroveň písmen a) jednotlivých oddílů v rámci celé přílohy k vyhlášce.

Namítal dále, že krajský soud při svém rozhodování vycházel výhradně z posudků posudkových orgánů a nepřihlédl k žalobním námítkám. Dovozoval, že krajský soud tak nepřezkoumával zákonnost rozhodnutí správních orgánů, nýbrž formálním způsobem potvrdil posudky žalované strany. Žádal, aby soudkyně JUDr. Eva Lukotková byla vyloučena z rozhodování v jeho právních věcech, neboť jeho důvěra v nestrannost, objektivitu a odbornou schopnost této soudkyně je vážně narušena. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pokud by nebyla kasační stížnost dostatečně přesvědčivá, navrhoval, aby si Nejvyšší správní soud

opatřil pro posouzení podřazení zdravotního postižení páteře nezávislého znalce z oboru ortopedie a neurologie. Současně požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 13. 2. 2009, č. j. 22 Cad 152/2008 – 91, návrh stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl. Stěžovatel poté doložil do spisu plnou moc advokátky, která ho v tomto řízení o kasační stížnosti zastupuje.

Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Spis byl Nejvyššímu správnímu soudu předložen dne 22. 4. 2009. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 30. 4. 2009 vrátil spis vedený pod sp. zn. 22 Cad 152/2008 Krajskému soudu v Brně se žádostí, aby vyzval stěžovatele k upřesnění, zda má být tvrzení ohledně rozhodující soudkyně považováno za námitku podjatosti, nebo za kasační důvod podle § 103 odst. 1c) s. ř. s. Dále vyzval soudkyni JUDr. Evu Lukotkovou, aby se k tomuto návrhu na vyloučení z rozhodování (bez ohledu na to, zda bude stěžovatelem označen za námitku podjatosti, či nikoliv) vyjádřila.

Stěžovatel v podání ze dne 25. 5. 2009 uvedl, že požadavek na vyloučení JUDr. Evy Lukotkové z rozhodování ve všech jeho právních věcech pramení z jeho nedůvěry v její nestrannost, objektivitu i odbornou právníckou schopnost logického vyvozování. Uvedl, že jinak než podjatostí si nemůže vysvětlit počínání soudkyně, která druhý den po jednání ve věci sp. zn. 22 Cad 152/2008, vynesla rozsudek ve věci vedené pod č. j. 22 Cad 170/2008 – 83, aniž byl dotázán podle § 51 odst. 1 s. ř. s., zda souhlasí, aby soud rozhodl bez nařízení jednání. Dále uvedl, že JUDr. Lukotková se v rozsudku ze dne 28. 11. 2008 opakovaně nezabývala vadami řízení před správním orgánem spočívajícími v nezákonnosti získávání a dalšího zpracování informací o výhře, a po vynesení tohoto rozsudku dokonce odstranila ze spisu důkazy této činnosti jejich odesláním na jeho adresu.

Stěžovatel dále uvedl, že v kasační stížnosti v nyní posuzované věci žádal o ustanovení zástupce z řad advokátů, avšak soudkyně JUDr. Eva Lukotková tuto žádost odmítla s odůvodněním, že je jí z úřední činnosti známo, že stěžovatel pobírá výhru 11 000 Kč. Stěžovatel podotkl, že podáním ze dne 23. 5. 2007 žádal krajský soud ve sp. zn. 22 Cad 107/2006 o blokování veškerých údajů o jím získané výhře. Z obsahu usnesení je však zřejmé, že rozhodující soudkyně žádost o blokování podle ustanovení § 21 zákona č. 101/2000 Sb. nerespektovala. Stěžovatel uvedl, že podjatost rozhodující soudkyně dovodil z její činnosti v období od 27. 11. 2008.

Soudkyně JUDr. Eva Lukotková ve vyjádření ze dne 29. 5. 2009 prohlásila, že nemá žádný poměr k věci, není v žádném osobním vztahu k účastníkům a není žádným způsobem zainteresovaná na výsledku řízení. Necítí se být podjatá.

Nejvyšší správní soud se musel nejprve zabývat tvrzením stěžovatele uvedeným poprvé v kasační stížnosti, a poté doplněným podáním ze dne 25. 5. 2009, v němž žádal, aby JUDr. Eva Lukotková byla vyloučena z rozhodování v jeho právních věcech, neboť jeho důvěra v její nestrannost, objektivitu i odbornou schopnost posoudit, zda postup správního orgánu je či není zákonný, je vážně narušena. Dospěl-li by totiž soud k závěru, že tato soudkyně byla z projednávání a rozhodnutí věci vyloučena, musel by napadený rozsudek již z tohoto důvodu zrušit, aniž by se mohl zabývat meritem věci.

Nejvyšší správní soud přitom vycházel ze své dosavadní judikatury, od níž neshledal důvod se odchýlit. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. Nao 23/2004 – 55, „rozhodnutí o tom, zda je soudce vyloučen z projednávání a rozhodování určité právní věci, je rozhodnutím procesním. Vznesená námitka podjatosti způsobuje, že v řízení o věci samé nesmí být soudcem, proti němuž byla námitka podjatosti vznesena, činěny žádné další úkony, vyjma úkonů neodkladných. Rozhodnutí o tom, zda je soudce vyloučen, musí – má-li mít smysl, předcházet rozhodnutí o věci samé, a jestliže bylo rozhodnuto, že soudce je vyloučen, určí místo nebo předseda soudu jiného soudce nebo věc přikáže jinému senátu. Podmínkou, za níž může soud rozhodnout o tom, zda je soudce vyloučen z projednávání a rozhodování určité věci podle § 8 odst. 5 s. ř. s. proto je, aby o věci samé nebylo ještě rozhodnuto. Zákon sice tuto podmínku výslovně nestanoví, ale lze ji dovodit ze skutečnosti, že je-li vznesena námitka podjatosti, je soudce povinen vyčkat s rozhodnutím ve věci až do rozhodnutí o ní. Rozhodnout o námitce podjatosti dodatečně, tedy až po projednání a rozhodnutí věci vyslovit, že soudce, jenž se projednání a rozhodnutí věci účastnil, je vyloučen, resp. byl vyloučen, zákon samostatně zpětně neumožňuje. Ve správním soudnictví je možné po vydání rozhodnutí namítat, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce, toliko u těch rozhodnutí, u nichž soudní řád správní připouští mimořádný opravný prostředek – kasační stížnost; v takovém případě by bylo možné skutečnost, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce, uplatnit jako důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.“ V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34, soud vyslovil, že „i ve fázi po vydání rozhodnutí o věci samé (tj. v daném případě po vydání rozhodnutí o odmítnutí žaloby žalobkyně) je v případě, že proti rozhodnutí byla podána kasační stížnost a že tato kasační stížnost je přípustná, nezbytné (a tedy i přípustné) rozhodnout o námitce podjatosti soudců krajského soudu, kteří napadené rozhodnutí vydali, byla-li taková námitka vznesena. Je tomu tak proto, že ve fázi mezi podáním kasační stížnosti a předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o ní, činí krajský soud podle § 108 s. ř. s. řadu přípravných úkonů směřujících k tomu, aby o kasační stížnosti mohlo být řádně rozhodnuto; v rámci toho je často potřeba vydávat i rozhodnutí procesní povahy, která se závažným způsobem dotýkají právního postavení účastníků a u nichž je třeba – stejně jako při rozhodování o věci samé -, aby byla vydána nepodjatými soudci.

V nyní posuzované věci stěžovatel na výzvu soudu, zda má být jeho požadavek uvedený v kasační stížnosti vnímán jako námitka podjatosti, či kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., výslovně neodpověděl, ale své podání ze dne 25. 5. 2009 označil jako „věc dotazu na možnou námitku podjatosti samosoudkyně JUDr. Evy Lukotkové, či kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.“.

Nejvyšší správní soud se zřetelem k výše uvedenému považuje skutečnosti, z nichž stěžovatel dovozuje podjatost soudkyně JUDr. Evy Lukotkové spíše za kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat též z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení, spočívající v tom, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce.

Nejvyšší správní soud poukazuje při posuzování uvedeného kasačního důvodu na ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., podle něhož jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne

usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti, a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Tak, jak zákon příslušnost soudu a soudce v určité věci stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu (soudci) příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Jen za dodržení těchto pravidel bude zachována a naplněna ústavní zásada zákazu odnětí zákonnému soudci (článek 36 odst. 1 věta první Listiny základních práv a svobod).

Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal, že by řízení bylo zatíženo výše uvedenou zmatečností podle § 103 odst. 1 písm. c), tedy že by ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně. Stěžovatel podjatost této soudkyně dovozuje z jejího postupu v období od 27. 11. 2008, tedy z postupu, který nastal až po vydání napadeného rozsudku. Rozhodující je však to, že stěžovatel vytýká rozhodující soudkyni především postup v jeho jiné právní věci než nyní posuzované, tj. ve věci sp. zn. 22 Cad 170/2008. Ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. však výslovně uvádí, že důvodem vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v rozhodování soudce v jiných jeho věcech. Stěžovatel pak dále vytýká soudkyni krajského soudu, že v usnesení ze dne 13. 2. 2009, č. j. 22 Cad 152/2008 – 91, o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce v nyní posuzované věci uvedla, že soudu je známo, že pobírá výhru ve výši 11 000 Kč, ačkoliv stěžovatel ve věci sp. zn. 22 Cad 107/2006 žádal o blokování veškerých údajů o jím získané výhře.

Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že ani tento důvod není důvodem způsobilým vyvolat úvahy o tom, že ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně. Především nelze souhlasit se stěžovatelem v jeho tvrzení o tom, že žádost o ustanovení zástupce byla zamítnuta s poukazem na jeho výhru. Se stěžovatelem lze sice souhlasit v tom, že zmínka o výhře je v odůvodnění tohoto usnesení uvedena, avšak zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce je odůvodněno zcela jinými skutečnostmi, a to zjištěnými majetkovými poměry stěžovatele a jeho manželky. Navíc stěžovatel měl možnost podat proti tomuto usnesení kasační stížnost, v souladu s poučením, kterého se mu v tomto usnesení dostalo. Ostatně ani okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci, nejsou důvodem pro jeho vyloučení. Rovněž z vyjádření soudkyně JUDr. Evy Lukotkové soud nezjistil žádné skutečnosti, které by mohly její podjatosti nasvědčovat. Nejvyšší správní soud tedy uzavřel, že námitky stěžovatele nejsou způsobilé vyvolat úvahu o tom, že ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně a důvod vyloučení nevyplývá ani z jejího vyjádření. Dospěl tedy k závěru, že důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. není v posuzované věci dán.

Za této situace mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k projednání merita věci.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. V této souvislosti uvádí, že nejde o situaci uvedenou v ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož je kasační stížnost nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího

správního soudu. V tomto směru Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že v dané věci jde o situaci, která je popsána v nálezů Ústavního soudu IV. ÚS 36/05. V tomto nálezů je uvedeno, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jednou svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, resp. nedostatečně zjištěný skutkový stav, by ve svých důsledcích mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššího správního soudu, neboť by mohl tento soud v každé projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout, jakoukoliv (třeba i malichernou) procesní vadu, a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. V dané věci šlo o to, že právní názor na výklad hmotného práva nebyl vysloven, byl vysloven pouze pokyn k tomu, aby krajský soud doplnil podle názoru Nejvyššího správního soudu dosud nedostatečný posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně.

Stěžovatel v podané kasační stížnosti sice poukázal na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ale jeho námitky brojí proti neúplnosti a nepřesvědčivosti posouzení zdravotního stavu, a lze je tak podřadit pod kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (jiná vada řízení – shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 13/2003 ze dne 25. 9. 2003, publ. ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 511/2005).

Nejvyšší správní soud především poukazuje na to, že krajský soud zcela respektoval závazný pokyn vyjádřený ve zrušujícím rozsudku tohoto soudu a směřující k doplnění důkazního řízení, když vyžádal doplňující posudek od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně, který byl vypracován dne 6. 11. 2008. V tomto doplňujícím posudku se měla posudková komise konkrétně vyjádřit k tomu, zda lze či nikoliv se zřetelem k rozsahu a intenzitě rozhodujících zdravotních postižení, tato podřadit pod položku 1c, oddílu D, kapitoly XV., přílohy č. k vyhlášce č. 284/1995 Sb., a v případě negativního závěru vysvětlit, z jakých důvodů nelze v této námitce stěžovateli vyhovět, případně vysvětlit i to, proč stěžovatelovo zdravotní postižení nelze podřadit pod zdravotní postižení uvedená v kapitole XV., oddílu F, položka č. 2 a 4. Dále bylo konstatováno, že setrvá-li posudková komise na svých dosavadních závěrech, bude třeba, aby se vyjádřila k další námitce stěžovatele, a to k rozsahu a intenzitě zjištěného zdravotního postižení hypertenzí II., a jejího posudkového zhodnocení ve smyslu kritérií obsažených v kapitole IX., oddílu A, položky 6.

Posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 6. 11. 2008 po té, co obsáhle zhodnotila zdravotní stav stěžovatele, výslovně uvedla, že se zaměřila na pokyn Nejvyššího správního soudu. Konstatovala, že vzhledem k popsanému zdravotnímu stavu a jeho funkčnímu dopadu na míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí ze dne 11. 9. 2006, nelze rozhodující zdravotní postižení podřadit pod položku 1c, oddílu D, kapitoly XV., přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v platném znění, protože nejsou naplněna kritéria onemocnění měkké tkáně uvedená v této položce 1c – tzn. formy s postižením více kloubů nebo struktur a značným snížením celkové výkonnosti, za což posudková komise považuje omezení hybnosti těžkého stupně nebo středně těžkého stupně blížící se postižení těžkého stupně při standardně používaném hodnocení rozsahu kloubních exkurzí v třetinovém hodnocení a to u více kloubů. Podle výše uvedeného funkčního nálezů se jedná při tomto hodnocení o omezení středního stupně v rozmezí blíže ke stupni lehkému a to u dvou ramenních kloubů, což potvrzuje ortopedické vyšetření. Nebyla prokázána zánětlivá aktivita, revmatologická etiologie obtíží byla vyšetřením rovněž vyloučena.

Posudková komise dále uvedla, že zařazení zdravotního postižení posuzovaného do kapitoly XV., oddílu F, položka 2 nebo 4 neprovedla, protože onemocnění páteře nebylo hodnoceno jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pro popsaný funkční nálezy, který uvádí, že omezení hybnosti v C úseku páteře je zcela lehkého stupně a EMG vyšetření ze dne 13. 6. 2006 neprokázalo neuropatii. Ostatní úseky páteře byly bez popisovaného postižení, což potvrzuje neurologické vyšetření.

Obdobně postupovala posudková komise při vyhodnocení interního onemocnění – hypertenzní nemoc II. stupně kontrolovaná léčbou nebyla hodnocena jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, protože nebyla prokázána přítomnost orgánových funkčních a morfoloogických změn se vzestupem laboratorních hodnot, není uvedeno postižení srdce, dle očního nálezu zjištěna angiopatie bez progresu od posledního očního vyšetření v roce 2004, což potvrzuje oční vyšetření. Posudková komise tak setrvala v plném rozsahu na závěru posudkového hodnocení vypracovaného dne 18. 1. 2007 a uzavřela, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzovaného celkově činí 25 %.

Stěžovatel však i nadále nesouhlasí s posudkovým posouzením jeho zdravotního stavu a namítá zejména, že rozsah a intenzita jeho zdravotních postižení, jimiž ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl, nedovoluje podřazení těchto postižení na úroveň písm. a) jednotlivých oddílů v rámci celé přílohy k vyhlášce.

Nejvyšší správní soud již ve svém předchozím zrušujícím rozsudku uvedl, že určení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu a jeho podřazení pod příslušnou kapitolu přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., podle § 6 odst. 3 této vyhlášky, je zcela nepochybně otázkou spadající do oblasti posudkového zhodnocení posudkových orgánů. Jsou-li ovšem vzneseny námitky proti postupu posudkových orgánů ve vztahu k podřazení určujícího zdravotního postižení, nemohou je soudy ve správním soudnictví pro nedostatek odborných lékařských znalostí posoudit samy. Soudy však mají povinnost zhodnotit, zda se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem.

Nejvyšší správní soud má za to, že v doplňujícím posudku ze dne 6. 11. 2008 se posudková komise již vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, postupovala přesně podle pokynu obsaženého v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2008, a zejména objasnila své posudkové závěry, které se před vydáním doplňujícího posudku nejevily zcela přesvědčivými.

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že zdravotní stav stěžovatele byl po doplněném řízení přezkoumán řádně a objektivně, přičemž bylo nepochybně prokázáno, že stěžovatel ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. k datu 11. 9. 2006, nebyl částečně invalidní podle § 44 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., a nárok na částečný invalidní důchod mu k uvedenému dni nevznikl. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud postup Krajského soudu v Brně za správný a zákonu odpovídající. Kasační stížnost tedy neshledal důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatel ve věci úspěšný

nebyl a žalované právo na náhradu nákladů řízení ze zákona nevzniklo (§ 60 odst. 1 a 2, § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu